

İNTERNET VE KÜLTÜR

Türkiye'nin on yıl önce internet ile tanışması ile birlikte yeni bir dünyanın eşiğinden içeri adımını attı. Artık hepimiz Batı'nın en gelişmiş ülkeleri aramızda olan bilgi açığını kapatabileceğimize iyiden iyiye inanmıştık. Gerçekten siber âlemin bireye sunduğu imkânlar sayesinde dünya basını, kütüphaneler, arşivler herkesin erişimine açık. İnternetin verdiği muazzam hız sayesinde artık bilgilere daha süratle erişilebiliyor. Bu bildiğimiz olgulardan yola çıkarak kolayca Türkiye gibi bilginin şeffaf olmadığı ülkelerde internetin kültür düzeyinin yükselmesine büyük katkısı olduğu düşünülebilir. Ancak gerçek hiç öyle değil. Bir kere internet gerçekte Türkiye'nin en seçkin tabakasının erişebildiği bir vasat. Yani bir veya birden fazla yabancı dil bilen, eğitim düzeyi yüksek, bilgisayar ve internet bağlantısı için gerekli masrafları yapabilecek gelir düzeyine sahip. Dolayısıyla toplumun çok dar ve seçkin bir kesimden söz ediyoruz. Bu dar kesim esas itibariyle yayın dünyasının hedeflediği "sıkı kitap okurları" kitlesi. Bu da çok makul. Bundan sonra doğal olarak şunu düşünebiliriz: İnternete de kolayca erişebilme imkânına sahip bu seçkin kitle artık tüm kültür etkinliklerini yakından takip edecek, en yeni kitaplardan haberdar olacak, icabında internet üzerinden sipariş edebilecek ve ayağına kadar gelebilecek. Bütün bunlar kitap satışlarının artmasına etkili olabilecek olumlu yeniliklerdi. Ancak bu gelişmelere rağmen hepimiz gözlemlediğimiz gibi Türkiye'de ünlü edebiyatçılarımız ve bazı köşe yazarlarımızın kitapları dışında, kitap satışlarında en ufak bir değişiklik olmadı. İnternetin seçkinlere sunduğu tüm hizmet kolaylıklarına rağmen kitap satışlarının böylesine ümitsiz rakamlarda kalıvermesinde bizzat internetin de bir olumsuz etkisi olduğunu kabul etmek lazım. Kitabı en çok tüketen seçkin kitle içinde yer alan çoğu kimse artık belli bir konuda fikir sahibi olmak istediği zaman herhangi bir kitabı satın almaya gerek dahi görmüyor. Yapacağı tek şey siber âlemin herhangi bir arama motoruna girip birkaç anahtar kelime yazıp önüne dökülen internet sayfalarını okuyup o konuda bilgi ve kanaat sahibi olmak... Bugün itiraf edelim medya çalışanlarının ezici çoğunluğu hazırladıkları "dosya" sıfatlı programlarında takdim edilen bilgiler internet sayfalarından derlenen bilgilerdir. Çoğu zaman herhangi bir kitap satın alınmamış bakılmamıştır. Teknolojinin garip bir tecellisi olarak kültür düzeyini arttırmak ve yaygınlaştırmak için ideal bir vasat olan internet ülkemizde kültürün daha da popülerleşmesine ve kitap tüketicisi potansiyel kitlenin kitaptan daha da uzaklaşmasına yol açmıştır.